

Het gemeste kalf

Het gemeste kalf

Annet Buurman

Brevier

Auteurswebsite: annetbuurman.com

© 2017 uitgeverij Aldo Manuzio – Kampen
www.aldomanuzio.nl

Omslagontwerp: Brainstorm
Opmaak binnenwerk: Stampwerk
Foto auteur: Han Sinnema

ISBN 9789492600011
NUR 301

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ontneem mij niet
de glans van mijn gelaat
mijn brandend hart

ik verlang naar mijn zoon
hij ziet uit naar zijn moeder

berg ons
in de zachte lieve leugen
van benevelend bedrog

Steven H. Fuite

‘Iemand had twee zonen. De jongste van hen zei tegen zijn vader: “Vader, geef mij het deel van uw bezit waarop ik recht heb.” De vader verdeelde zijn vermogen onder hen. Na enkele dagen verzilverde de jongste zoon zijn bezit en reisde af naar een ver land.’

Zo vaak heeft ze het al gelezen. Gebogen over haar bijbel, haar vingers langs de regels schuivend. Bijna onmerkbaar vormt haar mond de woorden. *Iemand had twee zonen. De jongste van hen ...*

Waar ben je, Job? Waar ben je naartoe gegaan?

Uit alle macht probeert ze de opzettende nevel in haar hoofd weg te duwen, zich vast te klampen aan een helder moment. Maar zo’n moment duurt meestal juist lang genoeg om vragen te stellen. Zodra ze naar antwoorden reikt, loopt ze verloren in flarden van mist.

Iemand had twee zonen. Joris en Job. Mooie kinderen. Maar zo verschillend. Joris krachtig. Beweeglijk. Job was heel anders. Hulpeloos en schuw. Alsof hij zijn plaats niet op durfde te eisen naast zijn broer.

Joris vertrok naar een ver land. Of was het Job?

‘Simon! Wie van de jongens is er ook alweer weggegaan?’

Ze heft haar hoofd op, probeert een antwoord op te

vangen. Wanneer dat niet komt, buigt ze zich weer over de bijbel en zoekt met haar vingers haar weg.

De bel gaat, het geluid van een sleutel in het slot.

Agnes kijkt op.

‘Simon, ben jij dat?’

De deur zwaait open en een struise vrouw op platte schoenen waait de kamer binnen.

‘Goedemorgen, mevrouw Van Noort. Hoe gaat het ermee?’

‘Wie bent u?’

‘Ik ben Petra. Van de thuiszorg. Ik kom iedere dag langs om uw eten op te warmen en te zien of er nog iets nodig is. Wilt u een bakje koffie?’

Ze doet haar jas uit en hangt hem aan de kapstok. Verdwijnt de keuken in en keert even later terug met de koffie. Giet er een wolkje melk in en geeft haar een koekje.

‘Drinkt u maar rustig, dan ga ik intussen wat stofzuigen.’

Terwijl even later vanuit de slaapkamer het sonore gebrom van de stofzuiger klinkt, breekt Agnes een stuk van haar koekje en dipt het in de koffie. Denkt aan de warme melk die haar moeder altijd opklopte, de smaak van schuim vermengd met halfgesmolten kandij.

Als ze de laatste slok neemt, heeft Petra de stofzuiger alweer opgeborgen, de badkamer en het toilet gesopt en in de keuken de voorraad kant-en-klaarmaaltijden bekeken.

‘Wat zullen we eten vandaag? Boontjes met puree en een karbonaadje?’ Ze schuift de bijbel, die nog voor Agnes op tafel ligt, aan de kant en legt er een placemat en bestek voor in de plaats.

‘Moet u nog naar het toilet?’

Agnes weet het niet. Gedwee laat ze zich uit haar stoel helpen en naar de wc brengen. Ze trekt de deur achter zich dicht, laat zich voorzichtig op de bril zakken en blijft zo even zitten. Dan staat ze weer op. Aan Petra’s arm schuifelt ze terug naar haar plaats aan de tafel en kijkt toe hoe het eten uit de plastic bakjes op haar bord geschept wordt.

‘Job lustte geen boontjes. Hij begon al te kokhalzen bij de eerste hap. Simon werd altijd boos, maar dan werd het nog erger. Ik hield niet van zondagen.’

Petra vouwt een servet uit en knoopt dat als een slab rond Agnes’ hals. Daarna schept ze wat saus over het vlees.

‘Eet smakelijk, mevrouw Van Noort.’

Agnes verroert zich niet. ‘Ik wacht op mijn man.’

‘Uw man komt niet meer, mevrouw Van Noort. Uw man is overleden.’

‘Mijn man staat aan de straat. Hij kijkt uit naar mijn zoon. Die is op reis. Als hij terugkomt, dan slachten we het gemeste kalf.’

‘U moet niet zo veel in die bijbel lezen, mevrouw Van Noort. Kom, gaat u nu maar eten.’

Agnes schudt haar hoofd, maar Petra ziet het niet. Die

kijkt op haar horloge, loopt naar de gang en trekt haar jas aan. Steekt nog even haar hoofd om de hoek van de deur. 'Tot morgen.'

Agnes neemt mes en vork op, kijkt er even naar en legt ze weer neer. Voorzichtig, haar handen steunend op het tafelblad, richt ze zich op. Schuift stapje voor stapje naar de gang, neemt haar jas van de kapstok en reikt naar haar zwartwollen hoedje. Ze opent de deur en stapt zo parmantig als haar leeftijd toelaat het pad op. Trekt de deur achter zich dicht. Het wachten heeft lang genoeg geduurd.

Ze houdt stil bij het muurtje dat haar kleine Brusselse stadstuin scheidt van de straat. Ziet alleen maar mensen die haastig hun weg zoeken in de winkelstraat die de hare kruist. Geen gestalte die, de hand boven het hoofd, de weg aftuurt.

Ze stapt verder, eerst nog aarzelend. Maar haar voeten dragen haar de straat uit, de hoek om. Naast haar stopt een tram. De deuren openen zich, mensen wurmen zich door de nauwe ingang naar buiten. En ineens staat ze in een rij, wordt meegevoerd met de wachtenden. Ze voelt een hand die haar steunt, de treden op. 'Ça va, madame?'

Jaja, het gaat. Klingelend trekt de tram op. Agnes wankelt en grijpt zich vast aan een mouw. Een zwarte jongen met dopjes in zijn oren glimlacht naar haar van onder zijn capuchon. Hij staat op en biedt haar zijn

plaats aan. Agnes gaat zitten en knikt naar de man tegenover haar, maar die wendt zijn blik af.

Ze legt haar handen in haar schoot en kijkt naar buiten. Het is gaan regenen. Achter de ruitenwissers van de auto's ontwaart ze bestuurders die verveeld voor zich uit kijken – twee handen over het stuur gestrekt of aandachtig op een scherpje kijkend – terwijl ze met hun hoofd deinen of in zichzelf praten.

De tram neemt een duik en rijdt een tunnel in. Agnes draait haar hoofd weg van haar spiegelbeeld en kijkt de coupé rond. Mensen staren afwezig voor zich uit, sommigen met dopjes in hun oren of driftig tikkend op net zo'n scherpje. Een sjofel geklede, vettig uitziende man, naast hem een opgedirkte twintiger die in een spiegelkje haar make-up checkt. Even verderop een jonge vrouw, van top tot teen gehuld in zwarte doeken, verdiept in een boek. Niemand spreekt.

Bij de volgende halte stapt de man tegenover haar uit en neemt de zwarte jongen diens plaats in. Hij kijkt haar aan en glimlacht weer. Aan zijn oordopjes ontstijgen donkere bastonen.

'Waar gaan we naartoe?' vraagt Agnes.

De jongen trekt een dopje uit zijn oor.

'Où allons-nous?' herhaalt ze.

'Vers Stade'.

1 Stade/Stadion is een eindhalte van de Brusselse tramlijn 51.

Agnes kijkt in de ruit naar haar spiegelbeeld en herhaalt het voor zichzelf. *Stade.*

‘*Vous descendez où?*’ vraagt de jongen.

Agnes haalt haar schouders op.

‘*Vous ne le savez pas?*’

‘Natuurlijk wel,’ schrikt Agnes. ‘Natuurlijk weet ik het wel.’ Ze zucht.

De jongen schudt zijn hoofd en grijpt weer naar zijn oortje.

De tram rijdt een lichtbel binnen en stopt met een schokje. Mensen bergen hun schermpjes weg, staan op en wringen zich naar buiten.

Agnes kijkt ze na als ze langs haar raam lopen, de roltrap nemen en langzaam uit het zicht verdwijnen. Als ze weer voor zich kijkt, zijn bijna alle gezichten om haar heen veranderd. Alleen de lezende madonna en de vettige man herkent ze nog.

De tram zet zich weer in beweging. Agnes’ ogen dwaalen naar de man en op de cadans van de tram borrelen de zinnen in haar op. *Hij begon gebrek te lijden en vroeg om werk bij een van de inwoners van het land, die hem op het veld zijn varkens liet hoeden.*

Slepende voetstappen in het gangpad doen haar ontwaken. Een logge man schuifelt door het gangpad. Hij heeft een afgesneden melkkarton in zijn hand en lispelt: ‘*Merci, merci.*’ Maar niemand geeft hem iets.

Als de tram het volgende station binnendendert, gaat

hij zitten, schudt met zijn collectebus en schat met zijn ogen hoeveel geld hij al heeft opgehaald.

Agnes voelt in haar jaszak en vindt een verloren muntje. Ze buigt zich over het gangpad naar de man. Die legt zijn hand op het karton. 'Van u moet ik niets hebben, moederke. U hebt het zelf nodig.'

Maar haar hand blijft vastberaden boven de zijne zweven.

'Goed dan,' zegt hij. Hij haalt zijn hand weg en Agnes laat het muntstuk in het karton vallen. 'Goed, moederke. Dan doen we wel samen.'

Hij grabbelt het geld uit het bakje en laat het in zijn zak glijden. Trapt het bakje plat met zijn voet en schopt het onder de zetel.

Ze zwijgen een halte lang. Agnes kijkt naar het uitgewoonde lijf, de vettige haren, het gezicht vol stoppels en de schoenen zonder veters.

'U hebt uw pantoffels nog aan,' zegt hij plotseling.

Agnes schrikt op. Ze heft haar voeten van de grond en kijkt naar haar rode, met schapenvacht gevoerde pantoffels.

'Ah ja,' lacht ze beschaamd. 'Wat dom van me.'

'U bent toch niet weggelopen of zo?'

'Ik zoek Job.'

'Zoekt u een job?'

'Job, mijn zoon.'

'Ah, uw zoon.'

'Weet u misschien waar hij is?'

De man krabt nadenkend op zijn hoofd.

‘Gare du Midi – Zuidstation,’ zegt een elektronische vrouwenstem.

‘Kom,’ zegt hij. ‘Misschien hangt hij hier wel ergens rond.’ Hij helpt Agnes aan haar arm overeind.

Deuren vliegen open en de mensen drommen het peron op, naar de roltrap. Agnes klemt zich aan hem vast. Zet op goed geluk haar voeten op de lopende band en laat zich mee naar boven transporteren. Ze snuift een zoete wafelgeur op.

‘Ik heb honger,’ zegt ze, maar hij hoort haar niet. Baant haar langs de panelen met aankomst- en vertrektijden een weg tussen de kriskras door elkaar lopende mensen. Tussen al die mensen door loodst hij haar naar een kleine koffiecorner en zet haar aan een tafeltje.

‘Een koffietje?’

Zonder haar antwoord af te wachten loopt hij naar de bar.

Agnes kijkt hem na. Ze doet haar jas los.

Hij draait zich naar haar om. ‘Met een croissant?’ Ja goed, een croissant. Hij haalt wat geld uit zijn zak en geeft het aan de dame.

Met een vol dienblad loopt hij op hun tafeltje toe en begint te grijnzen. ‘U denkt ook aan alles, moederke!’ Agnes kijkt hem aan, begrijpt hem niet.

‘Awel, u hebt uw slab al om!’

Verschrikt kijkt ze langs haar kleren, geeft een ruk

aan het servet en frommelt het weg op haar schoot. Ze neemt haar croissant in beide handen en neemt een hap. Stukjes korst dwarrelen in het rond, blijven hangen aan haar jas en in haar mondhoeken.

Hij is tegenover haar gaan zitten en kijkt naar haar. 'U bent weggelopen, is 't niet zo?'

Agnes buigt zich over naar haar croissant en neemt weer een hap.

'U bent midden onder de lunch gewoon opgestaan en het tehuis uitgestapt. Is 't niet zo?'

Agnes slikt een stuk brood weg en graaft in haar gedachten. 'We hadden boontjes,' zegt ze.

'En u lust natuurlijk geen boontjes. En toen dacht u: ik heb een beter idee. Ik ga een koffietje pakken en een croissant. Met Luca.'

Ze kijkt naar Luca, een frons op haar voorhoofd. 'Ik wilde wachten. Op Simon. Maar zij wilde niet. Ze begon te stofzuigen.'

'En toen zag u uw kans schoon. Allé moederke, u bent 'em gesmeerd.'

Hij pakt het melkkannetje en giet het leeg in zijn koffie beker.

'En u?'

Luca probeert te lachen. 'Dat wilt u toch niet weten, moederke. Allé.' Bruusk roert hij in zijn beker. Koffie gutst over de rand. Agnes grijpt naar haar servet en dept de tafel droog. Legt het servet weer op haar schoot, haar handen er bovenop. Ze ziet hoe hij on-